SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 227. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 30, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ЛИСТОПАДА 1993. Ч. 227. РІК C.

КРИТИКУЮТЬ Л. КРАВЧУКА

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 23-го листопада, біля 100 народних депутатів України взяли участь у неформальних зборах з метою обговорення питання про правомірність введення надзвичайного економічного стану.

На зборах слова попросив депутат від Луганщини Анатолій Ягофьоров, який зачитав своє звернення з критикою Президента України Леоніда Кравчука. „Через кілька місяців такого розвитку подій у державі настане голод і холод. В цьому перш за все особисто винен Президент України. Уся президентура Л. Кравчука є безперервним ланцюгом помилок, що особливо виявилося після того, як Президент очолив Уряд", — сказано у зверненні Ягофьорова. Промовець закликав вимагати негайної резигнації Л. Кравчука і всього Уряду. На думку Ягофьорова, Верховна Рада сама може зформувати Уряд.

Виступ Ягофьорова не знайшов широкої підтримки серед депутатів і учасники зборів перейшли до фінансових та економічних проблем. Депутат Андрій Печеров зауважив, що в Україні рішення не виконуються усіма гілками влади і запропонував стабілізувати грошовий обіг та гарантувати соціяльний захист незахищених верств населення.

Член постійної комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи, кандидат економічних наук Віталій Мельничук вважає, що головною помилкою нинішнього і попереднього урядів є відсутність у їх діях „головного стрижня, навколо якого б крутилася економічна політика держави".

Наступного дня по полудні відбулося закрите спільне засідання з участю Президента Кравчука, Президії Верховної Ради та Президії Кабінету Міністрів України, керівників адміністрації тощо. Учасники засідання розглянули проєкт правного акту про введення надзвичайного стану в економіці та інші проблеми. Вирішено, що проєкт про введення надзвичайного економічного стану для ухвалення не готовий. Кабінетові Міністрів доручено внести до нього поправки і зауваження та подати на розгляд у Верховній Раді в другій половині грудня.

Учасники наради схвалили постанову про підвищення мінімальної заробітньої платні. Президія Верховної Ради виступила проти додаткової емісії грошей і доручила Кабінетові Міністрів віднайти необхідних 23 трильйони карбованців у внутрішніх резервах. Віцепрем'єр-міністер Микола Жулинський зауважив, що коли до кінця року не буде ухвалено рішення „про рішучу примусову приватизацію, то ні про які реформи не може бути й мови".

У четвер, 25-го листопада, на сесії Верховної Ради депутати ухвалили постанову про підвищення мінімальних заробітків і пенсій за віком. Пенсіонери отримуватимуть не 120,000 карбованців, а 170,000. Мінімальна заробітня платня віднині складатиме 120,000 карбованців.

Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Юхим Звягільський зауважив, що ці підвищення здійснюватимуть не за рахунок емісії, а з продажу цукру та керосини. Постанова ввійде в силу з 1-го грудня 1993 року.

Постанову про компенсацію вкладів в ощадних банках не затверджено. За цей проєкт відмовилися голосувати представники Народної Ради, вважаючи, що проєкт відображає інтереси номенклятурної партії влади.

Кандидатуру Олександра Ємця затверджено головою Центрального Виборчого Комітету України.

У Львові відзначили І. Боберського

Львів (В. Соколик). — Тут, в днях 14—15-го жовтня, відбулася всеукраїнська наукова конференція „Спорт і національне відродження", присвячена 120-літтю з дня народження батька українського спорту, проф. Івана Боберського. Конференцію зорганізували Українська Спортова Асоціяція (УСА), Комітет фізичної культури та спорту обласної адміністрації, Львівський Державний Інститут Фізичної Культури та Львівське Училище з Фізичної Культури.

Конференцію, яка відбулася у приміщеннях Львівського Державного Інституту Фізичної Культури, відкрив Євген Проступа, голова УСА. У відкритті конференції також взяли участь Анатолій Копець, заступник посадника міста; Мирослав Герцик, віцепрезидент Національного Олімпійського Комітету України і ректор Інституту Фізичної Культури та інші.

На пленарній сесії, між іншими, виступали з доповідями Степан Родак: „Роля Української Спортової Асоціяції в процесах національного відродження і державотворення"; Мирослав Герцик: „Український спорт на етапі державотворення"; Валентин Мороз: „Галицький спорт — джерело військового духу і доблесті"; Оксана Вацеба: „Іван Боберський — батько українського тіловиховання"; Іван Боберський (племінник Івана Боберського і посадник міста Яремче): „Виховання в родині Боберських"; Євген Орищин: „Галицьке сокільство — школа тілесного і духового виховання"; Роман Бишкевич: „Спорт в українській філятелії", та Юрій Петришин: „Роля спорту в сучасному житті".

Про український спорт у діяспорі та поміч діяспори спортовцям України в міжнародних змаганнях говорив голова Олімпійської комісії СКУ з Торонто Всеволод Соколик.

На дводенній конференції викладачі з України та української діяспори прочитали понад 70 доповідей.

Іван Боберський (1873—1947) був організатором сокільського січового руху в Україні, довголітнім провідником товариства „Сокіл — Батько", автором багатьох статтей на тему спорту, видавцем та редактором перших українських спортових часописів. Під час Визвольних Змагань працював у Секретаріяті військових справ ЗУНР, а опісля був послом ЗУНР до Канади і Америки.

Конференція завершилася урочистим ювілейним вечором, присвяченим роковинам І. Боберського, в приміщеннях Львівського оперного театру. У програмі виступали зі словом М. Герцик та племінники І. Боберського Юрій та Богдан Боберські. В мистецькій частині виступала співачка Варшавської консерваторії Марта Боберська (донька племінника Богдана). Та-

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ І ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

Процес демократизації і державного будівництва України, після проголошення незалежности понад два роки тому, проходить у дуже важких обставинах. Тепер українська держава опинилася у критичній економічній і політичній ситуації. Жахлива інфляція, девалюація українських грошей, економічний і політичний тиск Москви створив жалюгідний, а то й загрозливий, стан, продовжування якого може спричинити катастрофальні наслідки для України.

З великою надією вітаємо почин провідників політичних структур України консолідувати всі демократичні сили для негайної спільної акції в користь України.

У цей критичний, передвиборчий час, від висліду якого залежатиме дальша доля України, нашим першочерговим завданням є помогти закріпити незалежність і розбудувати українську державу з демократичною системою правління, яка забезпечить економічний добробут.

Під цю пору допомога діяспори Україні потрібна більш, ніж будь-коли в минулому. Тому треба посилити збіркову кампанію на Фонд Демократії і Державного будівництва України. У зв'язку з цим, Українська Американська Координаційна Рада започатковує збіркову кампанію на цей фод, який буде переданий Спеціяльній комісії під назвою „За демократію і державне будівництво України" при Українській Всесвітній Координаційній Раді в Києві.

Свої щедрі пожертви просимо надсилати на адресу УАКРади, 142 Second Ave., New York, N.Y.10003 із заміткою на Фонд За Демократію і Державне Будівництво України.

За Президію УАКР:

Уляна Дячук, голова
д-р Роман Барановський, секретар

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД СРСС

Торонто (СРСС). — Відбувся IV З'їзд Світової Ради Суспільної Служби в рамках VI Конґресу СКВУ. З'їзд проходив у трьох днях. У першому дні відбуто офіційні наради зі звітами уступаючої Екзекутиви, вибором нової Екзекутиви, яку очолила Оля Даниляк та з виготовленням резолюції та постанов з'їзду.

У другому дні відбувся панель на тему „Добро дитини — це майбутність української нації". Панелістами були: Валентина Сологуб — голова Осередку Суспільної Служби Харкова, Орест Сліпак — Осередок Суспільної Служби України, Тернопіль, Володимир Ільницький — Суспільна Служба Українців Канади — Вінніпеґ, і Оля Даниляк — Світова Рада Суспільної Служби.

Третій день З'їзду присвячено зустрічі делеґатів з новообраною Екзекутивою. У з'їзді взяли участь делеґати з Арґентини, Бразилії, Румунії, Чехії, Польщі, України, колишньої Югославії, ЗСА і Канади.

Головні теми з'їзду віддзеркалені в резолюціях, а особливо в посиленні допомоги Україні через Суспільну Службу України: в придбанні споріднень українських організацій Заходу; через інтенсивну постійну збіркову акцію однодоларового місячного фонду „Доляр для України"; підтримувати приватизацію сиротинців в Україні через перехід до приватної опіки дітьми та поширення акції „Дітям в Потребі" через спонзорування родинами на Заході багатодітних родин в Україні. З'їзд виступив рішуче проти адаптування дітей поза межі України.

Резолюції та постанови IV З'їзду Світової Ради Суспільної Служби прочитано на Пленумі Конґресу і їх прийнято разом з резолюціями конґресу.

Є. СВЕРСТЮК В НТШ

Ню Йорк. — У суботу, 4-го грудня, відбудеться в домі НТШ в Ню Йорку при Четвертій авеню, між 9-ою і 10-ою вул. доповідь Євгена Сверстюка на тему „Міра свободи у літературній творчості". Доповідь розпочнеться о год. 5-ій вечора.

В Україні

КИЇВ. — За даними українських демографів, через мінусову тенденцію природного приросту населення, на кінець тисячоліття може постати питання про виродження української нації. За 9 місяців 1993 року в Україні народилося на 110,000 осіб менше, ніж померло. Проґресують темпи міґрації представників народів, що мають власну державність. Наприклад, у 1988 році в Україну на постійне мешкання прибуло 74,400 осіб, у 1989 році — 44,300 осіб, у 1990 році — 79,300 осіб, у 1991 — 148,000 осіб, у 1992 — 288,000 осіб.

ДОНЕЦЬКЕ. — За повідомленням члена донецького страйкового комітету Рапопова, шахти почали відвантажувати вугілля за новими, підвищеними цінами. Щождо постачання енерґії в Донбасі, то ситуація на краще не змінилася. Катастрофічно не вистачає ґазу і мазуту.

ПЕРВОМАЙСЬКЕ, Миколаївська область. — Тут німецька фірма „Еріх Шульц" придбала місцевий готель за 200,000 марок. Нові власники плянують поширити та поліпшити готель з огляду на те, що на Миколаївщину очікується приплив бизнесменів з Німеччини, яких цікавлять машинобудівельні підприємства, цукровий завод, молококонсервний завод та чималі поклади ґраніту.

ІЛЛІЧІВСЬКЕ, Одеська область. — Найбільша чорноморська паромна переправа Іллічівське-Варна працює лише для Росії, заявив начальник відділу цієї переправи Олександер Апарцев. За його словами, весь імпорт, який іде із Болгарії паромом, минає українські береги, оскільки Україна ще й досі не має відповідних угод з Болгарією. Проте й Росія використовує паром лише на 30 відсотків навантаження.

Конґресмени хочуть розсекретити бюджет розвідки

Вашінґтон. — Білий Дім мусить розсекретити бюджет розвідувальних організацій. Листа з цією вимогою на ім'я президента Билла Клінтона підписали 12 відомих законодавців, в тому числі спікер Палати Репрезентантів Томас Фолі, лідер демократів у Сенаті Джордж Мічелл і лідер демократів у Палаті Репрезентнатів Річард Ґепгард. 10 з 12 авторів листа є демократами.

Таємний бюджет в його теперішній формі існував від часів Манґеттенського проєкту — умовної назви програми створення атомової бомби в роки Другої світової війни. Цей проєкт обійшовся в 2 біл. 170 міл. дол., однак про те, куди поділися такі великі гроші, знав тільки один вашінґтонський законодавець — спікер Сем Рейбирн, демократ з Тексасу.

Тепер суми, які видаються на розвідку, не є таємницею для законодавців. Наприклад, на 1994 рік для розвідувальних організацій виділено 2 біл. дол. 15 відсотків з них дістане Сі-Ай-Ей, решта грошей — військовій розвідці та іншим організаціям. Тим не менше законодавці вимагають, щоб Білий Дім оприлюднив докладні витрати розвідувальних бюр. На думку авторів листа, належним чином фінансувати розвідку було доцільно тоді, коли світові загрожував комунізм, зі закінченням „холодної війни" ця потреба відпала.

Пресовий секретар Ради національної безпеки Дон Стайнберґ сказав журналістам, що Білий Дім не має наміру коментувати листа законодавців і неможливо передбачити, чи президент Б.Клінтон візьме його до уваги.

У СВІТІ

В СЕРЕДУ, 24-ГО ЛИСТОПАДА, в одному з поселень у смузі Ґази ізраїльська військова варта застрілила Імада Акаля, одного з керівників радикальної палестинської організації Гамас. Ізраїльський уряд мав його за „головного ворога миру і спокою". Вістка про смерть І. Акаля викликала гнів палестинців на контрольованих територіях, з'явилися заклики до загального страйку і до пімсти ізраїльтянам.

В ЧЕТВЕР, 25-ГО ЛИСТОПАДА, в Каїрі здійснено атентат на єгипетського прем'єр-міністра Атефа Седкі, коли він їхав в урядову резиденцію через Геліополь, передмістя столиці. Під час вибуху авта-бомби поранено багато людей, одну особу вбито, проте прем'єрові нічого не сталося. Відповідальність за вибух взяла на себе екстремістична організація Джигад (Священна війна). У своїй заяві вона підтвердила, що її метою є знищення світської влади в Єгипті. Як відомо, на Джигаді лежить також відповідальність за вбивство єгипетського президента Анвара Садата в 1981 році.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ ГОСНІ Мубарак вперше за три роки зустрівся з королем Йорданії Гуссейном. Незгода між ними виникла тоді, коли Йорданський монарх підтримав Ірак в його окупаційній політиці щодо Кувайту. До речі, тоді ж зіпсувалися дружні стосунки між Йорданією і Савдійською Арабією, яка раніше підпирала йорданців фінансово. Виглядає, що Г. Мубарак буде пробувати помирити також Гуссейна з Фагдом, королем Савдійської Арабії.

ЯПОНІЯ І КИТАЙ найближчим часом почнуть міжурядовий діялог в питаннях двосторонньої і реґіональної безпеки. Перші спільні політичні консультації відбудуться у грудні цього року в Пекіні. Домовлення про це, як повідомив перший заступник японського міністра закордонних справ Кунігіко Сайто, досягнуто під час розмови китайських і японських керівників.

НОВИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КЕРІВНИК Нігерії генерал Сані Абача підписав декрет про застнування Тимчасової урядової ради, наділеної всією повнотою законодавчої влади, і про частинне відновлення конституції з 1979 року.

КОЛИШНІЙ НАЧАЛЬНИК генерального штабу ізраїльських збройних сил генерал Ейтан стверджує в газеті „Едіот Агронот", що міністер енерґетики Ізраїля Моше Шагаль під час недавньої візити до Каїру передав Єгиптові геологічну мапу Синайського півострова, на якій позначені місця підземних родовищ урану.

АҐЕНТСТВО ФРАНС-ПРЕСС інформує, що відомий кубинський письменник і перекладач Джордж Помар Монталяо попросив у Берліні політичного азилю. Він заявив, що є представником кубинських інтелектуалів, які перебувають в опозиції до режиму Фіделя Кастра.

НА ЗАПРОШЕННЯ прем'єра Джана Мейджора до Лондону з чотириденною візитою приїхав президент Узбекістану Іслям Карімов. Спочатку на зустріч плянувалася на весну наступного року, однак англійська сторона, беручи до уваги інтенсивність торговельно-економічних зв'язків між Великобританією й Узбекістаном, вирішила прискорити переговори двох лідерів.

З ПРОПОЗИЦІЄЮ СКЛАСТИ „чорні списки" країн, в яких не дотримується свободи преси, виступив Европейський парлямент. На черговій сесії у французькому місті Страсбурзі прийнято резолюцію, згідно з якою точки щодо захисту прав журналістів входитимуть у тексти договорів держав Европейської спільноти з іншими країнами.

ЦИМИ ДНЯМИ НА КУБУ з офіційною візитою приїхав голова Китайської Народної Республіки Цзян Цземінь. Відразу по прибутті в Гавану кубинський лідер Фідель Кастро нагородив його орденом Хозе Марті. Донедавна кубинське керівництво, яке рухалося в руслі совєтської політики щодо Китаю, підтримувало свої стосунки з Пекіном на мінімальному рівні, однак за останні роки сталися помітні зміни. Куба тепер є одним з найголовніших торговельних партнерів Китаю в Полудневій Америці.

ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ НЕ МАЮТЬ УСПІХУ

Женева. — Від вересня 1986 року, тобто від часу останньої рунди переговорів щодо Генеральної торговельно-митної угоди, минуло 274 тижні. Всю цю справу плянувалося закінчити в грудні цього року, однак 116 країн, котрі беруть участь у випрацюванні остаточного рішення, все ще не годяться в багатьох питаннях. „Якщо в найближчі дні нічого не зміниться, то договору не буде взагалі", — заявив у неділю, 28-го листопада, генеральний директор торговельно-митної угоди Пітер Сазерленд.

Країни Европейської спільноти і З'єднані Стейти не можуть прийти до єдиної думки щодо субсидій для фармерів. ЗСА наполягають на зменшенні субсидій, а Франція не хоче про це чути. У свою чергу, З'єднані Стейти не виявляють бажання зменшувати митні податки на імпорт тканини, на що сподіваються европейці, а Европа відмовляється зменшити мито на електроніку і папір, чого вимагають З'єднані Стейти. До того всього, Европа не хоче відкрити свій ринок необмеженому імпортові телевізійних програм і кінофільмів.

З'єднані Стейти не мають наміру підтримувати ті країни, які збираються зменшити ціни на сотні товарів і запропонувати їх на міжнародний ринок по найнижчих цінах. На недавніх нарадах представники Японії, Південної Кореї, Маляйзії критикували американців за це наставлення. Пітер Сазерленд вважає, що З'єднані Стейти і Европейська спільнота повинні невідкладно стати на спільну точку зору. Щодо проблеми „антидемпінґових" заходів, то коли її не буде розв'язано, азійські країни, з однієї сторони, і ЗСА та Европа, з другої, не досягнуть ніякого домовлення.

В АМЕРИЦІ

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ ВИДІЛИЛИ 30 міл. дол. на гуманітарну допомогу в зимові місяці для втікачів і жертв збройного конфлікту в колишній Юґославії, зокрема в Боснії і Хорватії. Про це йде мова в оприлюдненій заяві постійного представника ЗСА в Організації Об'єднаних Націй.

В СЕРЕДУ, 24-ГО ЛИСТОПАДА, президент Билл Клінтон і його зовнішньополітичні дорадники зустрічалися з англійським письменником Салманом Рушді, якого іранський аятолла Хомейні засудив на кару смерти за його нібито антимусулманську книжку. Б. Клінтон розмовляв з С. Рушді лише пару хвилин, однак і цього може виявитися досить, щоб викликати гнів радикально наставлених мусулман у всьому світі. Відомо, що попередній президент Дж. Буш з цієї причини відмовився зустрітися з С. Рушді.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, що президент Билл Клінтон підписав законопроєкт, який передбачає скасування всіх федеральних економічних санкцій проти Південно-Африканської Републіки. Законопроєкт дістав схвалення в обох палатах Конгресу ЗСА. В ньому міститься заклик до стейтових і місцевих урядів відкликати всі попередні обмеження на торгівлю з ПАР.

В ЧЕТВЕР, 25-ГО ЛИСТОПАДА, державний секретар ЗСА Воррен Кристофер зустрічався у Вашінґтоні з вісьмома провідними західньоевропейськими журналістами і запевнив їх, що Европа й надалі відіграватиме важливу ролю у зовнішній політиці З'єднаних Стейтів. Справа в тому, що в останній час і президент Б. Клінтон, і В. Кристофер мали необережність заявляти, нібито Західня Европа вже перестала бути головним знаряддям світової політики і що центр інтересів ЗСА переноситься тепер у Південну Америку й Азію. Ці нерозважливі заяви викликали обурення в Европі й тому вживається всіх засобів, щоб якось заспокоїти европейців.

ОФІЦІЙНИЙ ПРЕДСТАВНИК Державного департаменту Майкл МекКерріл повідомив, що в перші дні грудня державний секретар Воррен Кристофер поїде з візитами в Европу, на Близький Схід і у Північну Африку. Між іншим, він матиме дві зустрічі з лідером Палестинської визвольної організації Ясіром Арафатом з приводу практичного здійснення угоди про обмежене палестинське самоврядування в секторі Ґази і в місті Єрихоні. В. Кристофер відвідає також Сирію й, очевидно, спробує знову підштовхнути до процесу мирних переговорів Дамаск, який до них помітно збайдужів після підписання ізраїльсько-палестинського договору.

В СЕНАТІ, ЯК ПИШЕ „Ню ЙоркТаймс", виникли незгоди з приводу того, де мають відбутися дебати щодо запропонованої президентом Биллом Клінтоном реформи системи охорони здоров'я. Голова Фінансової комісії Даніел Мойниген, демократ зі стейту Ню Йорк вважає, що реформу повинна обговорювати його Комісія, а голова Комісії в питання праці Едвард Кеннеді „тягне ковдру на себе". Оскільки у Фінансовій комісії працює багато противників реформи в її теперішньому варіянті, то Білий Дім схиляється на бік Е. Кеннеді. Члени його комісії відомі своїм лібералізмом і нема сумніву, що вони підтримають плян Президента.

БІЛИЙ ДІМ СПЕЦІЯЛЬНИМ листом остерігає грузинських керівників щодо дотримання в республіці людських прав і свобід. Цю акцію, на думку аґентства Ассошієйтед Пресс, застосовано у зв'язку з новими інформаціями про те, що в Грузії відбуваються арешти громадян тільки за те, що вони є прихильниками скиненого президента Звіяда Гамзахурдії.

РАЛФ МЕЙСОН, МЕШКАНЕЦЬ містечка Ленсінґ в стейті Мишиґен, який тепер відбуває довічне тюремне ув'язнення, признався, що хотів убити президента Билла Клінтона і все ще сподівається здійснити цей свій плян. „Якщо Федеральний уряд виявиться таким дурним, що випустить мене з тюрми, то я буду вбивати кожного політика, котрого зможу знайти", — сказав Р. Мейсон окружному суддеві Дейвидові МекКеґі.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.(201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Передплата на рік $ 40.00 на півроку —$22.00 на 3 місяці—$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси—$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O Box 346 Jersey City, N.J 07303

Скандалістика у Конґресі

Староримська приказка „Голос народу — голос Бога" — не виправдалася у практиці новітньої демократичної системи: загал голосуючих у загальних, тайних і безпосередніх виборах керується у своєму виборі кандидатів різними, не завжди дуже мудрими і правильними критеріями і переможцями у виборах стають особи не завжди належного формату, належних освітніх і духових кваліфікацій. Нічого казати, що взагалі нема людей досконалих і люди є тільки людьми — без уваги на становище, на якому опинилися. Клясичним прикладом у всесвітній історії, яку трагічно помилку може зробити народ у своєму голосуванні — це вислід всенародного голосування у Німеччині у 1930 році: перемогла тоді великою більшістю отриманих голосів Націонал-Соціялістична партія, лідер якої, Адольф Гітлер, ставши диктаторським канцлером із титулом „фюрера", стопив у крові мільйони людей і покрив руїнами свою батьківщину.

Але не слід шукати за такими і їм подібними трагічними помилками голосуючих громадян та за вийнятковими психопатами між кандидатами. У новітній парляментарній системі, коли у кожному парляменті, та ще й із двопалатною системою посеред кількох осіб бувають одиниці, які своєю поведінкою спричиняють клопіт парляментові і не приносять чести народові. Конкретно, в американському Конґресі діє постійна Комісія етики, яка раз-у-раз розглядає сумнівні щодо етики випадки. Пригадуємо, наприклад, минулорічний скандал, коли виявлено, що десятки конґресменів і сенаторів платили у конґресовому ресторані за харчі чеками „без покриття", себто фальшивими. Розглядають часто справи „конфлікту інтересів", коли, наприклад, конґресмен чи сенатор приймає підозрілі дарунки або фаворизує свояків.

Від кількох тижнів у всіх американських газетах і телевізійних програмах товчеться справа 61-літнього республіканського сенатора з Ореґону, Роберта Пеквуда, проти якого який десяток жінок зголосили скаргу, що він їх — у різному часі, при різних нагодах та на різний лад — „статтево напаствував". Той, за американським висловом, „секшуел гарасмент" набрав великого розголосу від переслухуваного на Правничій комісії Сенату кандидата на члена верховного Суду, чорного юриста Кларенса Томаса. Його колишня співробітниця Аніта Гілл, згодом університетський професор, також чорна, обвинувачувала його у такому „сексуальному напаствуванні" (остаточно виграв Томас, який став членом Верховного Суду).

Хоча багато жінок зголосили жалі на адресу сенатора Пеквуда, вони породили сумніви головно тому, що зголошені багато років після отих прогріхів Пеквуда. Тому комісія етики, дізнавшися, що Пеквуд робив собі щоденні записки (щоденник) — зажадала від нього пред'явлення того щоденника. Пеквуд відмовився, бо, мовляв, це його суто-приватні завваги, непричетні до роблених йому закидів. Сенатська комісія звернулася до Суду, щоб той наказав Пеквудові передати Комісії його щоденник, але Суд не має доказів, що Пеквуд доконав якийсь злочин... Ціла ця справа настільки неприємна названому сенаторові, що він виявив готовість зректися сенатського мандату. Однак, провідир республіканської меншости в Сенаті, Роберт Дол, який користується великою пошаною, заявив прилюдно, що не бачить причини, чому сенатор Пеквуд мав би зрікатися...

Подібні скарги жінок завжди породжують двоякі почування: співчуття для жінки, яка впала жертвою непристойної поведінки мужчини, але й сумніву, чи воно дійсно сталося, чи може йдеться про видурманення від отого напасника певної суми гроша. Пригадується, що таких справ ще яких 10 чи 20 літ тому не було. Це одна з подробиць того загального занепаду моралі у суспільному і приватному житті, який настав щойно розмірно недавно. Ясно, що афера сенатора Пеквуда на тлі цього, що діється у світі, це суща дрібниця. Але краще було би, як би такими дрібницями не мусів займатися Сенат і щоб ними преса й телевізія не кормили мільйонів осіб.

Олександер Серафин

АСПЕКТИ ЗМІН В УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЦІ

IV

Комуністична влада вірила, що таємниця економічного поступу полягала в масовому виробництві на широку скалю. Фабрики були будовані з продуктивністю, яка служила цілому СССР і часто також сателітним країнам. За даними „Економіста", обслідування 6,000 продуктів вказує, що 77 відс. з них було вироблювано лише в одній фабриці в цілому СССР. Кожна з нових держав має забагато виробничої здатности в кількох ділянках і зовсім нічого в інших.

Нові республіки мають труднощі торгувати одна з однією. Ці, що мають продукти такі як олива, нафта і ґаз, продають їх на світовому ринку за валюту. Вони не хотять вимінювати їх з іншими республіками за низькоякісні товари. Виріб якісних товарів вимагає нового знаряддя, тобто інвестицій і довшого часу. Торгівлю утруднюють закони про власність. Без чіткої дефініції власности, не знати, хто має право, що продавати.

Україна й інші нові республіки не мають задовільних основ, які конечні, щоб працювала ринкова економіка, такі як: телефонічна система, децентралізована транспортація, доріжна мережа, і т. п. Елементарна система вистачала у пляновій економіці тому, що всі інформації приходили з Москви.

Селяни не поспішають з самостійними господарствами тому, що не можуть придбати тракторів, пального до моторів чи насіння. Вони також не мають можливости перевезення своїх продуктів. Потенціяльні продавці сільськогосподарського знаряддя не засновують підприємств аж доки не буде самостійних господарів. І так все стоїть на місці, бо ніхто не хоче втрати і бути першуном у неясній ситуації.

Ініціятива є головною турботою. Ринок вимагає осіб, які є готові зарискувати. Протягом цілого життя людям було сказано, що вони мають робити чи не робити — тому ініціятива повертається дуже повільно. Ринкову економіку бачать, як ще одну економічну систему, яку зорганізує Уряд. Брак знання є причиною браку ініціятиви. Навіть економісти і найвищі урядовці не вповні розуміють, що дійсно означає вільний ринок. Студія проведена шведським Міністерством закордонних справ потверджує таку ж ситуацію навіть в прибалтійських республіках.

За даними „Ню Йорк Таймсу", 79 відс. населення колишнього СССР, ще далі вважає, що держава повинна бути власником тяжкої промисловости, банків, публічної транспортації і преси та радіо. „Джепен Таймс" повідомляє, що студія наставлення населення Польщі до підприємців виказала, що їх вважають „верствою населення без культури, яка дає мало суспільству". Думки нашого населення, правдоподібно, покриваються з поглядами поляків.

Перехід з плянової до ринкової економіки вимагає великих змін у владі. Не всі управителі фабрик і комбінатів залишилися на своїх посадах. Ці, що залишилися, звичайно, це не ділові люди. Вони дісталися на свої посади через „заслуги" в Компартії. Вони виконували накази згори — не виконували дійсних функцій закупів і продажі, не встановляли цін і ніколи не рішали, що виробляти, одне слово — не були самостійними.

Німецькі економісти, дивлячися на Східню Німеччину в 1990 році, встановляли, що 40 відс. промисловости буде потрібно закрити, 15 відс. буде здатних так, як були, а решта 45 відс. вимагатиме більших капіталовкладень, щоб її змодернізувати. Це були оптимістичні передбачення. Ситуація в Україні та інших колишніх республіках — більш серйозна, бо Східня Німеччина була найбільше розвинута і вона має на це фонди Західньої Німеччини.

Усі ці проблеми і багато більше мусить розв'язати Україна. Їх полагодження вимагатиме довгих років. І тому, за два роки її незалежности, не можна багато очікувати чи перелічувати її досягнення. Відкладаючи, одначе, розв'язання деяких економічних питань, Україна тим самим продовжила час економічного занепаду. На жаль, загальна економічна ситуація України погіршала за останній рік і далі гіршатиме.

Якщо Західня Европа бажає спокою на східніх кордонах, вона мусить приспішити процес інтеґрації Східньої Европи зі Західньою. Якщо життєвий рівень у Східній Европі не поправиться протягом наступних п'ять років, пічнеться міґрація на Захід. Західня Европа буде змушена допомогти Східній, щоб не допустити до цього. Інвестиції в колишній Східній Німеччині вказують на це, що колишні республіки не зможуть мати успіху в переході до ринкової економіки без зовнішньої допомоги.

Договір про економічний союз

Дивлячися тільки теоретично на договір про економічний союз бачимо, що він є реальним кроком для України за певних умов. Популярність цього союзу підтверджує і це, що більшість опитуваних у Києві в серпні ц.р. висловилося „за" (62.7 відс.).

Закінчення буде.

Роман Лазарчук

ІЗ ПОЇЗДКИ В УКРАЇНУ

Після півстоліття прожитку на чужині, чи в „прибраній батьківщині", відвідини своєї рідні й рідного краю, який довелось залишити в хаотичних і важких обставинах воєнного лихоліття, викликають багато сильних зворушень та почувань, а зокрема почувань вдячности Всевишньому, що дозволив дочекатись нагоди знову побачити свій рідний і вже вільний край-державу.

Не мав я колись можливости оглядати наші землі, тому подорож автом зі Львова до Маріямполя (тепер Маринопіль) біля Галича полонила чудовим виглядом лагідних, вкритих ланами, лісами або пасовищами узгір, розділених меншими, або більшими струмками, на вигоду стадам гусей та качок, які наче грядки білих квітів розкинулись по вересневоосінньому виднокрузі. Дорога досить добра, нагадує бічні дороги в Америці. Автовий рух обмежений браком пального, зате бачимо двокінні вози, де побіч часто біжить лошатко. На пасовищах цілі череди корів, але при дорозі під окремим доглядом пасуться корови одинцем, або дві-три разом. На припоні пасуться кози, а по селах всюди багато курей. Села цілковито змінили свій давній, знайомий вигляд, де всі господарські будови були криті солом'яними стріхами, а хати мали вапном білені глиняно-солом'яні стіни з невеличкими віконцями. Тепер хати муровані, звичайно ззовні гарно викінчені і в порівнянні з колишніми, багатокімнатні, але всередині не мають вони того обладнаня і вигід, які є в західньому світі. Біля хат, як і колись, сади з чудовим цьогорічним урожаєм.

У селі люди працьовиті і найкраще приготовані перетривати сучасну економічну кризу та прохарчувати міста. В містах справа складніша. Тут наслідки режиму імперії СССР більш помітні. В п'ятницю по полудні, в поїзді до Чернівець разом зі мною їде багато студентів Інституту нафти і ґазу в Івано-Франківському. Розмовляють по-російськи і вияснюють це тим, що батьки дали їх, вже із першої кляси до російськомовних шкіл. Хочуть все знати про Америку і переходять на українську мову. Між Коломиєю і Чернівцями три рази переїжджаємо річку Прут. У Чернівцях таксівками заряджує керівник, який подає висоту заплати за їзду на бажану адресу і тоді звертається до шоферів, хто з них годиться за цю ціну повезти. Це гідний до наслідування приклад для усіх більших транспортових осередків в Україні. Чернівці — це гарне, розташоване на узгір'ях біля річки Пруту, місто наших відомих письменників та науковців, як Ю. Федькович, С. Воробкевич, О. Кобилянська, С. Смаль-Стоцький, М. Кордуба та З. Кузеля. Це місто славиться своїми музичними школами, оперою та університетом. Уже в 1960 роках в місті видніли написи: „Сяє усміх на лиці, як є чисті вулиці". В суботу і в неділю в Чернівцях відбувається великий базар. Тисячі людей товпиться, що важко пройти, а ввесь товар можна б примістити в кількох крамницях і заощадити час і труд сотням продавців та тисячам покупців.

У понеділок, 20-го вересня, їду поїздом із Чернівець через Львів до Києва. Поїзд довжелезний, бо маса галичан їде до Києва на громадянський протест із політичними вимогами до Верховної Ради. 21-го вересня 1993 року був я учасником і свідком цих відомих, успішних і в остаточному висліді доленосних подій для нашого, вірмо, кращого майбутнього.

Наступного дня пливу швидким судном „Ракетою" до Канева помолитись і вшанувати пам'ять нашого національного Пророка. Мої почування, як і, думаю, почування усіх звеличників Поета, найкраще висловлюють поетичні рядки вишиті на чудовому експонаті-ручнику:

Не в землі він лежить —
Над землею стоїть, як з ґраніту,
Так, що як не дивись —
А видно його всьому світу.

У своїх поясненнях експонатів у музеї Т. Шевченка провідниця розказує відвідувачам про багатосторонній творчий і тернистий життєвий шлях Поета, про його особисті і національні наміри і надії, страждання та незламність. На окремий запит, чому Поет назвав збірку своїх поем „Кобзар"? — провідниця відповідає, що Шевченко уважав себе одним із народних співців, які оспівували нашу славну минувшину, уболівали над сумною сучасністю і таким чином заставляли думати, як зарадити народному лихові. Як відомо, Шевченко мав гарний голос, любив співати і будучи, на жаль востаннє, в Україні в 1859 році придбав собі кобзу. Крім цієї кобзи-бандури, в музеї є ще багато бандур тих кобзарів, які приходили на могилу та вшановували пам'ять Поета, а в своєму завіщанні залишили свою

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ТРЕБА ВИМАГАТИ ОБ'ЄДНАННЯ

Ваш часопис був одним з тих, які повідомили своїх читачів про мою кандидатуру на пост президента СКВУ (сьогодні СҚУ). Прийміть від мене за це щиру подяку.

Шостий Конґрес СКВУ, довірив пост СКУ канадському громадському діячеві д-рові Дмитрові Ціпивникові. Від мене йому мої ґратуляції та бажання успіху.

Хоча я не був вибраний президентом СКУ, від'їжджав з конґресу з певним задоволенням. Мої пропозиції відносно назви, завдань та членства в СКУ були взяті під увагу статутовою комісією та прийняті конґресом. Одначе турбує мене те, що конґрес присвятив замало уваги чуткам про можливості необ'єднаного фронту демократичних сил в надходячих виборах до Верховної Ради України.

Президент і Президія СКУ мусить, в імені українців на поселеннях поза кордонами України, вимагати від демократичних угрупувань України, від тих, яким ми довірили свої мрії, свої надбання, свої сподівання про вільну державу і збережену націю, передвиборчого об'єднання, щоб сповнились передсмертні слова Патріярха Мстислава: „...У своїй на віки вільній державі... нехай ніколи матері наші не знають сліз, нехай ніхто не знає горя..."

Ярослав Скрипник,
Едмонтон, Альта.

ЧИ ДОЦІЛЬНО ПЕРЕДЧАСНО ПЕРЕДАВАТИ АРХІВНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ В УКРАЇНУ?

Нещодавно українська київська радіопередача подала таку тричленну конфіґурацію державної структури України: перше місце займає мафія, друге — парлямент, третє — Уряд. Виходить, що в Україні все пішло коміть головою.

У зв'язку з тим заходить питання, чи не передчасно є передавати в Україну документацію, архіви або переносити туди друкування діяспорної преси, яка у вільному світі втішається свободою вислову.

Занадто поспішно передав свої уповноваження леґітимний екзильний Уряд УНР. Покищо документація й архіви куди безпечніші на терені діяспори поки Україна не стане країною з усіма атрибутами державности. Інакше цю документацію може стрінути доля оригіналу Переяславської угоди, якої саме оригінал безслідно „пропав", хоч збереглося кілька пізніших його варіянтів зі змінами, які односторонньо ввели російські царі.

Коли б Орлики, батько й син, не зберегли документацію своєї державницької діяльности на Заході в архівах Франції, то ця документація попала б теж у руки царської Росії.

Також варто подумати як правно оформити власність будівель, які закупила діяспора для наших амбасад і посольств. Краще було б заінтабулювати їх на установи, які придбали ці об'єкти, ніж передати їх передчасно в руки Уряду України. Коли ситуація стане сприятливою, тоді можна віддати їх у повне посідання нашої держави. Невідомо, які форми матиме концепція СНД. Може повторитися „Малоросійська Колеґія" і наш східній сусід захоче примістити своїх представників у наших дипломатичних будинках, покликаючись на „співдружність".

„Стереженного Бог стереже".

Володимир Барагура,
Вудгейвен, Н. Й.

МОЛОДЬ НА КОНЦЕРТІ

Недавно на ювілейному концерті Капелі Бандуристів в Ню Йорку мені було дуже приємно обсервувати групу молоді, яка прийшла на цю імпрезу. Вони уважно слідкували за програмою та захоплювалися мистецьким виконанням окремих пісень.

Ці молоді люди — студенти та деякі недавні матуристи Школи українознавства при Товаристві „Самопоміч" у Ню Йорку. Вони прийшли на запрошення адміністрації капелі, яка дала школі до диспозиції певну кількість безплатних квитків. Цей благородний жест заслуговує на велике признання!

Звичайно, організатори імпрез призначують якусь кількість безплатних квитків для преси та гостей, які опісля пишуть рецензії. Одначе, мало хто звертає увагу, щоби приєднати молодих людей як авдиторію.

У нас більшість слухачів різних культурних імпрез — це старші люди та деякі середнього віку. А молодих слухачів треба плекати! Отже, призначення частини безплатних квитків для молоді є одним із способів зацікавити їх у високомистецьких імпрезах.

Слід згадати, що в наступну суботу під час лекції співу в дискусіях в окремих клясах учні ділилися своїми спостереженнями та казали, що в майбутньому знову прийдуть на концерт Капелі Бандуристів.

Марія Гарасимович-Олинець,

Флорал Парк, Н, Й.

Д-р Михайло Паламар

СТАРИННА ТОРГІВЛЯ І ТРИПІЛЬСЬКА КУЛЬТУРА

I

З давніх часів існував „Шовковий шлях", який прямував з центральної Азії через теперішній Іран в південні терени Чорного моря до протоки Дарданель при північносхідньому Середземномор'ї. З цією протокою є також водне сполучення до Чорного моря, що в давніх часах мало особливе значення для торгівлі в чорноморськосередноморських теренах старого світу, тобто Азії, північної Африки та Европи.

Цей „Шовковий шлях" доходив до згаданої протоки Дарданель, де була митна комора городу Трої, куди купецтво Азії привозило шовкові матеріяли й вироби з них в західню частину старого світу. З центральної Азії, де було інше підсоння, купецтво привозило також інші товари. Але за багатства митної Трої бували й війни, а в 12 столітті перед Христом тут боротьба тривала десять літ, коли то греки знищили Трою. Ця боротьба спричинила різні грецькі леґенди, включаючи й відомі грецькі епічні поеми: Іллияду і Одіссею про троянську війну.

Довголітня війна за Трою змінила дещо напрям тодішнього купецтва з центральної Азії, яке через Кавказ та Керченську протоку, тоді — Кімерійським Босфором (між Кубанським півостровом і східнім Кримом) спричинило й поворот звідси кімерійського купецтва до Синопу — відомого торговельного порту на південно-східньому побережжі Чорного моря. Між іншим, зі Синопу був сухопутній відомий шлях через сучасну Туреччину й околиці Єрусалиму до Єгипту. Отже, перебування кімерійського купецтва в північно-східній Причорноморщині спричинив там першу стару назву — „кімерійці". Це грецькі співаки прикріпили до північного Причорморя ще в т. зв. бронзовій добі, бо письмо в Греції почалося у 8 сторіччі до Христа, а орієнтальні літератури (єгипетська і вавилонська) появились раніше.

Як відомо, в Єгипті здавна виготовляли папір, а їхні сусіди — фенікійці його вживали в своїх містах-державах, головно в городі Бібльос, з чого появилась назва „Біблія", тобто книжка та бібліографія. Між іншим, фенікійці використали й єгипетське образкове письмо для підготовлення практичного письма, що вони потребували в їхній широковідомій торгівлі, починаючи з 12 сторіччя до Христа, маючи свої порти на східньому побережжі Середземного моря. Фенікійське купецтво на протязі кількох століть досягало не лише Британські острови, але, їдучи по згаданій протоці Дарданелл, Марморському морі та протоці Босфор, брали участь і в чорноморській торгівлі торгівлі. За археологічними відомостями з тих часів у північному Причорномор'ї появились сліди початків письма на мистецьких виробах...

Але пізніше купецтво з Азії, яке прибуло в східнє та північно-східнє Причорномор'я, греки почали називати скитами. Це дало другу стару назву для північного Причорномор'я. В цьому часі, тобто приблизно 7. ст. перед Христом вже прибували тут і грецькі купці, посуваючись по західніх побережжях Чорного моря та організуючи торговельні осередки біля більших рік Руси-України, тобто при гирлі Дністра й Дніпро-Богському лимані (город Ольвію) та пізніше в південно-західньому побережжі Криму город Херсон (Корсунь), бо гористі терени Греції вже не давали потрібної кількости хліборобських продуктів і торговельні зв'язки з Україною були необхідні.

Подорож грецького купецтва в північні побережжя Чорного моря в т. зв. залізній добі була недалека й, звичайно, водним шляхом по західньому Причорномор'ї, а скитське купецтво, яке включало різні племена з центральної Азії, мусіло переїздити різні гірські й лісові терени. Отже були потрібні тут і торговельні ватаги для самооборони, частина яких у степах України випасала коні, займалась риболовством і ловецтвом та жили на возах з родинами, а при добрій нагоді грабували й багаті грецькі торговельні осередки в північних теренах Причорномор'я.

Як відомо, батько „Історії" Геродот з 5 ст. до Христа подорожував по старому світі й був у грецькому порті — Ольвії та записав, що скитські торговельні ватаги сягали до Дніпрових порогів у північному Причорномор'ї, а дальше на північ жили різні племена, про яких він дещо довідався від місцевого тут грецького купецтва. Властиво грецькі, як і пізніші римські історики про середнє Подніпров'я та Східню Европу взагалі дуже мало залишили відомостей, хоч в останніх століттях терени римської імперії охоплювали й грецькі порти північного Причорномор'я та Криму.

Закінчення буде.

Із поїздки...

(Закінчення зі стор. 2)

кобзу Великому Кобзареві. Одним із таких був славний кобзар О. Чуприна, який майже три десятиріччя щодня літом виходив на могилу та оспівував творчість Шевченка. Гідним уваги є те, що в 1992 році, рік перед його смертю, О. Чуприні вручено почесну премію Фонду ім. Митрополита Андрея Шептицького.

За час мого короткого перебування в Україні, незважаючи на разючу суміш світла і тіней важкої сучасности, безперервно зростали мій подив і захоплення селами та містами, природою та географією нашого краю. Україну треба побачити власними очима. Прозірки, світлини, фільми та книжкові ілюстрації у ніякому разі не заступлять того безпосереднього відчуття краси та величі, яке можуть дати тільки особисті спостереження. Це відноситься, зокрема до окутаного легендами, золотоверхого, княжої слави Києва і княжої слави Львова, завданням якого вже від заснування було привернути Україні її силу й славу. Зростав мій подив, бо кожна хата, будинок і палата, кожний будинок молитви, культури, промислу індустрії, які сьогодні бачимо в Україні — все це збудоване із багатства наших земель і завдяки важкій безпосередній, або посередній, а часто і насильній праці нашого народу. А скільки наших трудів, жертв і майна пішло на розбудову майже всіх сусідніх держав і колишніх імперій? Нас гнали в ясир і на Сибір, морили голодом, масово розстрілювали і денаціоналізували. Але, наче у відповідь на всі ці народовбивчі злочини, наш поет В. Симоненко заявив: „Мій нарід є, мій нарід завжди буде..." Цю заяву можна найкраще зрозуміти саме в Києві. Оглядаючи тисячолітньої давнини Золоті Ворота, чи залишки підвалів Десятинної Церкви, в уяві виринають полки і орди наїздників, що щербили свої мечі та руйнували Київ і вбивали його населення. Але на цих руїнах, крові та костях наших предків столиця завжди відбудовувалась, доказуючи безсмертність нашого народу.

Усе це дає підстави вірити, що наш народ піднесеться також і з політично-економічної руїни. Недалеко вже вибори до нової Верховної Ради, але кращих депутатів зможе вибрати тільки краще усвідомлений щодо причин теперішнього лиха виборчий загал. Тому вже тепер треба розпочати кампанію усвідомлення виборців через усі засоби зв'язку, а зокрема, через високоякісні, в найбільш догідний для слухачів час, інформативні програми на телебаченні. До участи в програмах треба запросити експертів політики та економіки, як із України, так і з діяспори.

Наша криза спричинена не тільки браком нафти і ґазу. Колись СССР, а тепер Росія має і одне і друге, але ґараздів в них не було і нема.

Суверенність і незалежність можна проголосити в одному дні, але політичний порядок і економічний зріст держави можна осягнути тільки щоденною кропіткою працею і високою національною, політичною і економічною свідомістю її населення.

Медична порадня

З рамени Окружної управи СУА і при співпраці Українського Лікарського Товариства Північної Америки, відділ Ню Йорк — Ню Джерзі, відбулася 23-го жовтня в домівці СУА в Ню Йорку вже п'ята з черги дуже успішна Медична порадня.

Прелеґентами були: д-р Христя Сливоцька — радіолог; д-р Степан Семчишин — гінеколог; д-р Йосиф Михайло Побер—пластичний хірурґ, д-р Марта Мачай — психіятр. Свої доповіді ілюстрували вони прозірками і в конденсованій формі подавали цікаві і важливі відомості з тієї ділянки медицини, яку вони репрезентували. Відтак слідували запити. Модератор д-р Ігор Маґун — інтерніст, фахово і з тактом координував виступи прелеґентів і, представляючи їх, говорив коротко про фаховий стаж кожного з них.

Зібрання відкрила голова Окружної управи Надія Савчук, привітавши представницю Лікарського Товариства д-ра Лесю Кушнір, приявних — д-ра Марту Кушнір і лікаря з України д-ра Миколу Баєзіта. З черги привітала присутніх на залі і представила ініціяторку Медичної порадні Віру Кушнір, референтку Суспільної опіки.

Учасники Медичної порадні (сидять зліва): Віра Кушнір і Надія Савчук; (стоять) доктори Ігор Маґун, Христина Сливоцька, Марта Мачай, Леся Кушнір, Михайло Побер і Степан Семчишин.

Темою д-р Христі Сливоцької була: „Роля маммографії для своєчасної діягнози раку грудей". Завдяки цій техніці можна вчасно виявити у жінок рак грудей, який загрожує одній жінці з десяти жінок, якщо вчасно не запобігти цьому. Рак грудей проявляється не тільки у жінок з історією раку грудей в родині, але і у жінок без цієї історії, і поки що ми не знаємо, що його спричинює. Тому, щоб запобігти цій хворобі, лікарі заохочують жінок до самобадання грудей бодай один раз у місяць. Маммографія — це пересвітлювання грудей при малій дозі радіяції, яке виявляє найменший (5-міліметровий) тумор. Головне завдання маммографії — знайти рак грудей вчасно, поки він не поширився з кров'ю до інших органів, бо тоді буває вже запізно на лікування. Важливо також перевірити акредитацію установи, що проводить бадання, щоб бути певним щодо вірности її діягнози. Медична порадня радить жінкам вже від 35—40 літ піддатися маммографії, а жіноцтву віком від 40 до 49-ти літ--що два роки. Після 50 літ слід робити цей огляд щороку. З усіх країн найбільше розповсюджена маммографія у Швеції де перебуває д-р Ляслльо Табор, який випрацював цю техніку.

Гінеколог д-р Степан Семчишин говорив на тему „Жінка перед і після менопавзи". Менопавза — це затримка (місячної) менструації у жінок. Часом ці об'яви проявляються вже у 30-літніх жінок. Тоді припускаємо, що причиною може бути брак гормону естроджену, який діє у жінок на статеві органи від часу дозрівання до менопавзи, і нестача його може спричинити „остеопорозу" у старшому віці, яка є характерна тим, що кості є слабкі, крихкі і легко ломляться. Щоб запобігти остеопорозі треба уживати харчі багаті на протеїни і кальцій. Слід також жінкам бути активними, дбати про рівну поставу і під лікарським доглядом заживати гормон естроджен разом з гормоном проджестероном у відповідній пропорції і кількості. Треба не курити, перевіряти холестероль і дбати про правильне випорожнювання. Уживання самого гормону естроджену, без проджестерону, не вказане з огляду на наслідки. Кровавлення після менопавзи може бути також ознакою інфекції, браком гормонів або їх надміром. Однак надмірне й довге кровавлення після менопавзи може означати рака статевих органів і в тому випадку треба якнайскорше шукати лікарської допомоги. Також важливим заходом, щоб вчасно виявити хворобу раку у статевих органах після менопавзи, є дуже легкий і поширений тест т. зв. „Пап-смір".

Темою д-ра Йосифа Михайла Побера була „Естетика косметичної хірургії лиця і тіла". Свою доповідь ілюстрував цей лікар прозірками, де присутні могли бачити пацієнтів перед і після операції. Тут в дію входили операції лиця, шиї і так званий „фейс ліфт", після чого людина виглядає багато молодшою. Друга категорія — це кореґування неправильностей у будові тіла, і третя — реконстукція носа, бороди і рекреація грудей. Лікар пояснив, що уживати сіллікон в цій ділянці він не радить з огляду на небезпеку для організму. Менше шкідливим є уживання коляґену, хоч це тепер не популярне, бо його треба частіше повторювати. Поширеною технікою в ділянці цієї медицини є „ліппосакшен" — це усунення товщу і уживання його в потребі в цій косметичній хірургії. Як кожна операція так і операції косметичні мають своє ризико, якщо пацієнтка, чи пацієнт, має якісь медичні ускладнення. Також вік входить тут у гру.

Тривалість таких косметичних поліпшень є різна, як також різними є кошти і причини, що спонукують людей, переважно жінок, до цих коштовних процедур. З них найважнішими є самопочуття і вдоволення зі свого нового вигляду і відмолодження.

Темою д-р Марти Мачай було: „Синдром обструктивної апнії під час спання". Ознакою цієї хвороби є сильне хропіння з перириваами, з захлистуванням під час спання і надмірна сонність протягом дня. Проявляється це у людей, які мають обструкцію у вищих віддихових проводах (як побільшені міґдалки в горлі і поліпи в носі). Під час спання деякі люди проходять спеціяльні фізіологічні зміни. Тон мускулярний горішніх віддихових доріг, коли людина має сни, ще більше знижується, і тоді у людей з обструкцією горішніх віддихових доріг повітря тяжко проходить і концентрація кисню падає низько. В наслідок цього людина може дістати аритмію або удар. Кандидатами на цю хворобу є переважно чоловіки середнього віку з надмірною вагою тіла. Їх хропіння таке голосне, що загрожує втратою слуху. Жінки до менопавзи, завдяки гормонам, переважно не належать до цієї категорії. Досліджування хропіння відбуваються протягом ночі і слідуючого дня з допомогою спеціяльних апаратів, які перевіряють фізіологічні зміни, як електричні мозкові сиґнали, концентрацію кисню в крові, серце і очі. При легкому стані рекомендується знизити надвагу тіла, не пити алькоголю і змінити позицію спання. При суворому ступені хвороби (якщо нема інших медичних ускладнень) лікарі радять уживати спеціяльний апарат, операцію у вищих віддихових проводах або трахеотомію. Якщо залишити таку людину без лікування, то — кажуть лікарі, — грозять їй поважні наслідки — аритмія, строк і навіть смерть під час сну.

На закінчення референтка Суспільної опіки Окружної управи Віра Кушнір подякувала Українському Лікарському Товариству Північної Америки за співпрацю, модераторові і лікарям за цікаві доповіді, а Галині Оберишин і Лідії Закревській — за приготування кави і солодкого.

Після спільної світлини лікарі ще радо відповідали на запити зацікавлених з дотичного матеріялу.

Іванна Мачай

У Львові...

(Закінчення зі стор. 1)

кож виступали кращі мистецькі сили Львова. Спортовий настрій програмі надав виступ козаків, які продемонстрували „Бойовий гопак", Уляна Кавійчук — чемпіон в гімнастиці на Світовій Універсіяді в Баффало та група ґімнасток з Інституту Фізичної Культури.

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 26-го листопада 1993 р. відійшов у вічність на 46-му році життя, по короткій та тяжкій недузі

наш найдорожчий

МУЖ, ТАТО, СИН І БРАТ

бл. п.

ЯРОСЛАВ МІЛЯН

ПАНАХИДА — понеділок, 29-'го листопада 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН у вівторок, 30-го листопада о год. 9-ій ранку в тому ж заведенні, а о год. 9:30 в церкві св. Юра, опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Ню Йорк.

У глибокому горю залишені:

дружина — МАРІЙКА з дітьми ДЖЕФРІ І ЛЕСЕЮ
мама — ОЛЬГА
брат — БОГДАН з дружиною та дітьми
теща — АННА ХАВАЛКО
шваґри —
ЗЕНОВІЙ ХАВАЛКО з дружиною і дитиною
ІВАН ХАВАЛКО
та ближча і дальша родина в Канаді, ЗСА й Україні

Ділимося сумною вісткою, що після короткої недуги, заосмотрений Святими Тайнами, у вівторок, 2-го листопада 1993 р. в Торонто, Канада, відійшов у другий світ

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

св. п.

ЯРОСЛАВ СЕРБИН

народжений 11-го квітня 1909 року у Викторові на Станиславщині. Похоронений в Торонто на цвинтарі Проспект в суботу, 6-го листопада 1993 р.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ

11-го грудня 1993 р. о год. 6-ій вечора в церкві св. Покрови, вул. Лідс в Торонто, Канада

буде відправлена

Свята Літургія з Панахидою за душу покійного.

Дружина — ГАЛИНА з БЕНЕШІВ
Син — МИРОСЛАВ РОМАН з дружиною МАРІЙКОЮ БРЕЗДЕНЬ
Внуки —
ВІКТОРІЯ з мужем МАРКОМ
ХРИСТОФОР з дружиною ТЕРЕСОЮ
ЛЕОНОРА
Сестри — АННА, ОЛЕСЯ І НАСТУНЯ
Брат — ІВАН
Ближча й дальша родина в Україні, Канаді й Америці

Просимо про молитви й участь в заупокійних Богослужбах, які відправляться всюди, де живуть рідні й приятелі покійного.

Замість квітів на могилу можна складати пожертви на довільні цілі.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА, БРАТА І ВУЙКА

бл. п.

Остапа Погорецького

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 4-го грудня 1993 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Володимира в Гемпстеді, Н. Й. та в греко-католицьких церквах в місті Бучачі, Україна.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

IX-93

1,000 дол. — Дам'ян Кордуба (на видання „Збірки Статтей про Українську Церкву");
700 дол. — зі спадку бл. п. інж. Романа Верґуна (Рочестер, Н. Й.);
500 дол. — Іван і Іванна Антоняк;
200 дол. — Ярослав і Лариса Музичка;
30 дол. — Михайло Скальський;
25 дол. — Василь і Лідія Ленцик;
по 20 дол. — Юлія Вертипорох (у пам'ять бл. п. Івана Савки), Роман Вомпель;
10 дол. — Богдан Принада.

Збірка на виховання священиків — студентів в УКУ в Римі — у пам'ять бл. п. Віри Ковблянської, переведена Марійською Дружиною в українській католицькій парафії в Нюарку, Н. Дж. Переслав ред. Василь Пасічняк, зложили:

по 100 дол. — д-р Богдан Кусма, Олена Харук, Володимир Ковблянський, Александер і Анна Ковблянські, Марія Ковблянська;
по 50 дол. — д-р Юрій і Люба Стефанівські, д-р Стефан Ничай, Іван і Марійка Винарчук, Богданна Худьо;
по 30 дол. — Богдан і Ліда Крамарчук, Слава Гнатів, В. Пасічняк;
по 25 дол. — Н. Ходновський, Х. і М. Баранські, А. Дзедзик, Іреней і Оленка Юрчуки, Іван і Ксеня Галій, Галя Клим, Антін Тимкевич, Володимир і Володимира Васічко, Богдан Васічко;
по 20 дол. — Таїса Богданська, Тарас Василик, Іван і Люба Турянські, Іван Галій, Базілій Цинайко, Славко і Леся Ткачі, Дмитро і Лариса Пенцак, В. Трейда, Ігор і Надя Хома;
по 10 дол. — М. Дзіман, Анна Козак, родина Ракочих, Маріян і Анна Кормило, Ірка Ґудзій, Наталка Кудрик, Оксана Винарчук, Ярослав і Надія Бігун, Юрій і Марія Яримович;
5 дол. — І. К.

50 дол. — Роман Гриців;
25 дол. — о. Володимир Тарнавський.

Листа ч. 015 — збірка в Елмайра Гайтс, Н. Й. — збірщик Василь Осташ, зложили:

100 дол. — Український Конґрес — Іван Ващинський, голова;
по 25 дол. — Український Клюб — Василь Салиґа, голова, Василь Осташ;
20 дол. — Іван Ващишин;
по 10 дол. — Василь Салиґа, Михайло Скай, Василь Вічак, Єва Боняк, Михайло Петрик;
по 5 дол. — Михайло Осташ, Володимир Курчинський, Павло Німець, Ярослава Гумерда, Марія Гуцул, Василь Панкевич, Левут Сенков, Параска Чаффее, Василь Сосновський;
3 дол. — Вероніка Урущак;
2 дол. — Никола Гопчук;
по 1 дол. — Анна Мартинюк, Дмитро Якаба.

Листи чч. 019 і 020 — збірка в Гантері, Н. Й., листа ч. 119 — збирала Ольга Кобзяр, зложили:

50 дол. — Андрій і Катерина Бук;
30 дол. — д-р І. Крамарчук;
по 25 дол. — Ольга Іваськів, Л. Лямпіка, П. і І. Лотоцька, Наталія Макаревич, Стефа Пурій, Дмитро Круль, Тетяна Бутович, Марія Шумило, д-р Ігор і Наталка Соневицькі, Любомир Зелик, Борис Дурбак, Ірка Кобзяр, П. С. Андрушків, Оля Кобзяр, Теофіль Кулик;
по 20 дол. — Стефан Льорх, родина Угорчаки, К. І. Григорович, Олександрія Бісик, Христина Боднар-Шелдон, Дарія Яримович, П. Палідвор, С. Рожанковська, Ярослав Лешко, Мирон і Мирослава Сірій, о. Володимир Фіґоль, родина Іванчуки;
по 10 дол. — Шевчук, Володимир Левицький, Домбровський, Сморопад, Ольга Гнатик;
5 дол. — Оля Дядинюк.

Листа ч. 020 — збирав Маркіян Титла, зложили:

50 дол. — Євген і Богданна Титла;
по 25 дол. — Маріян і Іванка Коць, Богдан Титла, Богдан і Оксана Кузишин, Юрій і Наталка Струтинський, Оксана Бачинська, д-р Теодозій Крупа, Маркіян Титла, Михайло і Христина Ренасевич;
по 20 дол. — Володимир і Богданна Слиж, Нестор Близнак, Юрій Ференцевич, д-р М. Чолган, Т. С. Геврик;
10 дол. — нечітке;
5 дол. — Настя Допірка.

СПРОСТУВАННЯ:
У збірці замість квітів на могилу бл. п. Катерини Пак-Дякович 10 дол. зложили Іван і Анна Квік (подано було Кліш).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117

НАФТОХЕМІЧНЕ підприємство, яке входить у могутню нафтопереробну компанію Екзон, погодилося виплатити Федеральному урядові 3.8 міл. дол. у формі грошової кари за ошуканство. Федеральний прокуратор стейту Ню Джерзі Майкл Чертофф повідомив, що провину компанії, яка запропонувала Пентаґонові пофальшовані інформації, доведено стовідсотково. Подавши військовим фальсифіковані висліди хемічних аналіз, компанія підбила Уряд на купівлю технічної оливи на суму понад 300,000 дол.

Підтримують збіркову акцію УСЦАК

Успішно проходить акція збірки на Фонд Відродження Спорту в Україні, з якого буде виділена значна сума на підтримку для Олімпійської репрезентації України на зимову Олімпіяду, що відбудеться в лютому 1994 року.

Ряд жертводавців разом зі своїми щедрими датками присилають листи до Управи УСЦАК, в яких ентузіястично схвалюють цей важливий проєкт УСЦАК і щиро заохочують продовжувати його в майбутньому — до часу, коли спорт в Україні стане міцно на ноги. Цим разом, для ілюстрації, що думають вірні прихильники українського спорту, подаємо два листи.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

„Українська Спортова Централя Америки і Канади! Вельмишановні Пані й Панове! Дозвольте переслати Вам ґратуляції та сердечну подяку за Вашу запопадливість та труд в користь відродження спорту в Україні.

Віддана праця Управи та „Спортові Вісті" у „Свободі" під редакцією Омеляна Твардовського є запорукою успіхів у Ваших шляхетних замірах. Треба, однак, зібрати понад 26,000 дол., щоб мати резерву на непередбачені видатки. Думаю, що в цьому періоді перед зимовою Олімпіядою (жовтень-лютий) можна зібрати 50—100 тисяч дол. під умовою, що списки жертводавців появлятимуться у „Свободі" не принагідно, а точно, принайменше раз на два тижні. Це було б найсильнішою реклямою і рівночасно пригадкою всім тим добрим симпатикам, що ще не вислали свого чека.

З пошаною до Вас
Микола Кунинський."

Трой, Мишиґен

„До Української Спортової Централі Америки і Канади. Вельмишановні!

Довідавшись про надзвичайну збіркову акцію на потреби делеґації України на Зимову Олімпіяду-94 у Ліллеґаммері, Норвеґія, в часі від 12—27 лютого 1994 року, пересилаємо наш даток — чек на суму 500 дол., щоб допомогти вам зібрати потрібну суму грошей.

Бажаємо вам успішно закінчити збірку потрібних фондів, щоб ми могли діждатися першого в історії виступу України як самостійної держави на Зимовій Олімпіяді.

З пластовим привітом
СКОБ!
і бурлацьким
Мандруй!
За Старшину Куреня
Юрій Ференцевич,
курінний скарбник,
16-ий Курінь уладу пластунів-сеньйорів".

УСЦАК — Фонд відродження спорту в Україні

(Пожертви, які надійшли від 24-го липня до 10-го листопада ц. р.)

2,000 дол.: Український Народний Дім в Лорейн, Огайо; 500 дол.: Комітет Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі, Ватага Бурлаків-Пласт; по 250 дол.: Ярослава Яросевич, Ольга Кушнір; по 200 дол.: Володимир Штокало, д-р Я. Т. Іванець, Михайло Кулій, Е. Дерзко, Юліян Залісняк; 150 дол.: мґр Ярослава Яросевич, Корнель Дзюба; по 100 дол.: Роман Винник, Стефан Скипакевич, Зенон Масловський, М. Стрихар, Терентий Єзерський, Стефан Маланчук, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, Богдан Бойчук і Марія Ревакович, УСВТ „Чорноморська Січ" (в пам'ять Ярослави Олесницької), Зенон Масловський (вдруге), Юліян Гельбіґ, Петро Марченко, Осип Сташків, д-р Орест Попович, Богдан Боярський, Василь Леканка, Микола Кунинський, Володимир Штокало, Михайло Панченко, Володимир М. Чубатий, Андрій Д. Сольчаник (в пам'ять дорогої мами Марії Сольчаник), Роман Маселко, д-р Л. Бородайко, д-р Н. Дейчаківський, д-р Роман Мороз, Вячеслав Цетенко, СидірНоваківський, Сергій Ольшанський, Осип Фіріщак, Василь Філонович, Мирослав Шарко, д-р Юрій Русин, Ігор Декайло, Льонґин Н. Старух, Ярослав В. Моцюк, Микола Гладкий, Ґеновефа Дзядик, Володимир Воловодюк, Мирон Наваринський, Терентий Єсерський; по 50 дол.: Михайло Бойко, Юрій Никифорук, Станислав Коваль, Любомир Колтунюк, Осип К. Винницький, Павло Шандрук, Ірина Кашубинська, Іван Петрончак, Зенон Питляр, Юрій Пеняк, Ярослав Букачевський, Марко Букачевський, Володимир Гринків, Аліс Ортинська, Мирон Масловський, Богдан Леочко, Любомир Лямпіка, Теодозій Сендзік, Нестор Когут, Еміль Зайло, Павло Шандрук (вдруге), проф. Іван і Галина Лобаї, Любомир Колтунюк, Павло Шепель, Роман Пігуляк, Юрій Сальський, Михайло Кіндрачук, д-р Роман Слиж, Теодор Коваль, Іван Макар, Ярослав Сидір, Євген Змий, Іван Костюк (в пам'ять Олександри Н. Левицької), Роман Іванський, Орест Пітьо, Любомир Курилко, Мартин Солонинка, Степанія Звонок (Канада), Володимир Величковський; 40 дол.: Григорій і Марія Королишині; 30 дол.: Омелян і Анна Твардовські (в пам'ять Ярослави Олесницької), Мирон і Леся Стебельські (в пам'ять Ярослави Олесницької), Галина Проданюк, Степан і Євгенія Кікти, Анна Леуш, Роман Вомпель, Мирон Бучак; 25 до.: Роберт Прокоп, Осип Васьків, Василь Бобиляк, Микола Піхурко, Андрій Отчак, Маріян Ґавур, І. Федурчак, Євген Обуховський, Олександер і Ольга Напори (в пам'ять Ярослави Олесницької), Дмитро Кулик, Станислав Берегулька, Едвард Жарський, Стефан Ґоляш, Ярослав Горбачевський, Осип Труш, Сергій Сахарук, Віктор Надозірний, Ольга Сушко, Михайло і Вікторія Семенці, Бенямин Корсун, Марта Мацілинська, Андрій Отчак, К. Денисенко, Марґарета Гриця, Михайло Свінчук, Петро Ляголя, Омелян Граб, Андрій Турчин, Ольга Дубик, Мирон Харина, Ірена Біскуп, Петро Матуля, Микола Піхурко, Олег Т. Ратич, Богдан Похмурський, Теодозія Богонович, Сидір Кравець, Лідія Сушко, Михайло Лисий, Роберт Прокоп; 20 дол.: Ник Ґойдич, о. Іван Мак, Володимир Грицин, Никола Боробець, Іван і Лідія Безпалі, Володимир Лизогуб, Люся Яськів, Богдан Принада; 15 дол.: Богдан Кутний; 10 дол.: Олександер Демко, Марія Маїк, Мілдред Арендж, Петро Ґрив, С. Журавський, М. Чабан, Степан Рубаш, Дмитро Дуркалець, Петро Жеґестовський, К. Васильченко, С. Салдан, І. Зінченко; 7 дол.: Я. Стойко.

Всім вельмишановним жертводавцям-патріотам українського спорту Управа УСЦАК висловлює щиру подяку! Всім, хто почувається до обов'язку помогти українській зимовій збірній взяти участь у зимовій Олімпіяді в Норвеґії, подаємо ардресу: USCAK— Fund for Rebirth of Sports in Ukraine 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106.

Управа УСЦАК